

తైత్తిరీయోపనిషత్

ప్రథమా శీక్షావల్లీ

(తై.ఆ.౭-౧-౧)

ఓం శ్రీ గురుభ్యో నమః । హరిః ఓం ॥

ఓం శం నో మిత్రశ్శం వరుణః । శం నో భవత్వర్తమా । శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః । శం నో
విష్ణురురుక్రమః । నమో బ్రహ్మణే । నమస్తే వాయో । త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మసి । త్వమేవ ప్రత్యక్షం
బ్రహ్మ వదిష్యామి । ఋతం వదిష్యామి । సత్యం వదిష్యామి । తన్నోమవతు । తద్వక్తారమవతు ।
అవతు మామ్ । అవతు వక్తారమ్ ॥

ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః ॥ 1 ॥

శిక్షాశాస్త్రార్థసంగ్రహః

శీక్షాం వ్యోఖ్యాస్త్యామః । వర్ణస్వరః । మాత్రా బలమ్ । సామ సంతానః । ఇతుక్తశ్శీఘ్రధ్యాయః ॥ 2 ॥

సంహితోపాసనమ్

సహ నౌ యశః । సహ నౌ బ్రహ్మవర్చసమ్ । అథాతస్సగ్ంహితాయా ఉపనిషదం వ్యోఖ్యాస్త్యామః ।
పంచస్థానికరణేషు । అథిలోకమథిజ్యోతిషమథివిద్యమథిప్రజమధ్యాత్మమ్ । తా మహాసగ్ంహితా
ఇత్యాచక్షతే । అథాథిలోకమ్ । పృథివీ పూర్వరూపమ్ । ద్వారూత్తరరూపమ్ । ఆకాశస్సన్ధిః ॥ 3 ॥
వాయుస్సన్ధానమ్ । ఇత్యథిలోకమ్ । అథాథిజ్యోతిషమ్ । అగ్నిః పూర్వరూపమ్ । ఆదిత్య
ఉత్తరరూపమ్ । ఆపస్సన్ధిః । వైద్యుతస్సన్ధానమ్ । ఇత్యథిజ్యోతిషమ్ । అథాథివిద్యమ్ ।
ఆచార్యః పూర్వరూపమ్ ॥ 4 ॥

అ॒న్తే॒వా॒స్సు॒త్తర॒రూ॒పమ్ | వి॒ద్యా॒ స॒ద్భిః | ప్ర॒వ॒చ॒న॒గ్ం స॒ద్ధా॒నమ్ | ఇ॒త్య॒భి॒వి॒ద్యమ్ | అ॒థా॒భి॒ప్ర॒జమ్ |
 మా॒తా॒ పూ॒ర్వరూ॒పమ్ | పి॒తో॒త్తర॒రూ॒పమ్ | ప్ర॒జా॒ స॒ద్భిః | ప్ర॒జన॒న॒గ్ం స॒ద్ధా॒నమ్ | ఇ॒త్య॒భి॒ప్ర॒జమ్ || 5 ||

అ॒థా॒ధ్యా॒త్మమ్ | అ॒థరా॒ హనుః॑ పూ॒ర్వరూ॒పమ్ | ఉ॒త్తరా॒హను॑రుత్తరరూ॒పమ్ | వా॒క్స॒ద్భిః | జి॒హ్వ॑
 స॒ద్ధా॒నమ్ | ఇ॒త్య॒ధ్యా॒త్మమ్ | ఇ॒తీ॒మా॒మహా॑స॒గ్ంహి॒తాః | య॒ ఏ॒వమే॒తా మహా॑స॒గ్ంహి॒తా వ్యా॒ఖ్యా॑తా
 వే॒ద | స॒ద్ధీ॒యతే॑ ప్ర॒జయా॑ ప॒శు॒భిః | బ్ర॒హ్మ॑వర్చసేనాన్నాద్యేన సు॒వర్గ్యే॑ణ లో॒కై॒న || 6 ||

మే॒ధా॒ది-సి॒ద్ధ్య॒ర్థా ఆ॒వహా॑ంతిహో॒మ-మంత్రాః

య॒శ్శ్రద్ధా॑సామృ॒ప్తభో॑ వి॒శ్వరూ॑పః | ఛ॒న్దో॒భ్యోఽధ్య॒మ్యతా॑భ్యంబ॒భూవ॑ |
 స॒ మే॒న్ద్రో మే॒ధయా॑ స్పృ॒ణోతు॑ | అ॒మృత॑స్య దే॒వ ధా॑రణో భూ॒యాసమ్॑ |
 శరీ॑రం మే॒ విచ॑ర్షణమ్ | జి॒హ్వ మే॒ మధు॑మత్త॒మా | క॒ర్ణో॒భ్యం భూ॑ర్వి॒క్రవమ్॑ |
 బ్ర॒హ్మ॑ణః క్లో॒శోఽసి॑ మే॒ధయా॑ఽపి॒హితః॑ | శ్రు॒తం మే॒ గోపా॑య | ఆ॒వహా॑ంతి వి॒తన్వా॑న || 7 ||

కు॒ర్వోణా॑ చీ॒రమా॒త్మనః॑ | వా॒సాగ్ం॑సి మ॒మ గా॑వశ్చ | అ॒న్నపా॑నే చ స॒ర్వదా॑ | తతో॑ మే॒ శ్రియ॑మా॒వహా॑ |
 లో॒మశాం॑ ప॒శుభి॑స్సహ స్వా॒హా | ఆ॒మా య॑న్తు బ్ర॒హ్మచో॑రిణః స్వా॒హా | వి॒మాఽఽయ॑న్తు
 బ్ర॒హ్మచో॑రిణః స్వా॒హా | ప్ర॒మాఽఽయ॑న్తు బ్ర॒హ్మచో॑రిణః స్వా॒హా |
 ద॒మాయ॑న్తు బ్ర॒హ్మచో॑రిణః స్వా॒హా | శ॒మాయ॑న్తు బ్ర॒హ్మచో॑రిణః స్వా॒హా || 8 ||

యశో॑ జ॒నే॒ఽసా॒ని స్వా॑హ॒ ॥ శ్రే॒యాన్ వ॑స్యసో॒ఽసా॒ని స్వా॑హ॒ ॥ తం త్వో॑ భగ॒ప్రవి॑శా॒ని స్వా॑హ॒ ॥
 స మా॑ భగ॒ప్రవి॑శ స్వా॑హ॒ ॥ తస్మిన్ స॒హృ॒ణాభే॑ ॥ ని॒భగా॒ఽహం త్వయి॑ మృ॒జే స్వా॑హ॒ ॥
 యథా॑ఽఽప్రః ప్రవ॑తా॒ఽఽయన్తి॑ ॥ యథా॑ మా॒సా అహర్థ॑రమ్ ॥ ఏ॒వం మాం బ్ర॑హ్మచో॒రిణః॑ ॥
 ధా॒తరా॑యన్తు స॒ర్వత॑స్వాహ॒ ॥ ప్ర॒తి॒వే॒శోఽఽసి ప్ర॑మాభా॒హి ప్ర॑మాపద్యస్వ ॥ 9 ॥

వ్యాఖ్యాత్యపాసనమ్

భూర్భువస్సువ॒రితి॒ వా ఏ॒తాస్త్రో॑ వ్యా॒హృత॑యః ॥ తా॒సాము॑హ॒స్థై తాం చ॑తుర్థీమ్ ॥ మాహా॑చమస్యః
 ప్రవే॑దయతే ॥ మహా॑ ఇతి॒ ॥ తద్బ్ర॑హ్మ ॥ స ఆత్మా॑ ॥ అ॒గ్నోన్యన్యో॑ దే॒వతాః॑ ॥
 భూరితి॒ వా అ॒యం లో॒కః ॥ భువ॑ ఇ॒త్యన్త॑రిక్షమ్ ॥ సు॒వరి॑త్యసా లో॒కః ॥ 10 ॥
 మహా॑ ఇ॒త్యాది॑త్యః ॥ ఆది॒త్యేన॑ వా స॒ర్వే లో॒కా మహీ॑యన్తే ॥ భూరితి॒ వా అ॒గ్నిః ॥ భువ॑ ఇతి॒ వాయుః॑ ॥
 సు॒వరి॑త్యాది॑త్యః ॥ మహా॑ ఇతి॒ చ॒న్ద్రమాః॑ ॥ చ॒న్ద్రమ॑సా వా స॒ర్వాణి॑ జ్యోతీగ్ంషి మహీ॑యన్తే ॥ భూరితి॒
 వా ఋ॑చః ॥ భువ॑ ఇతి॒ సామా॑ని ॥ సు॒వరి॑తి॒ యజో॑గ్ంషి ॥ 11 ॥
 మహా॑ ఇతి॒ బ్ర॒హ్మ ॥ బ్ర॒హ్మణో॑ వా స॒ర్వే వేదా॑ మహీ॑యన్తే ॥ భూరితి॒ వై ప్రా॒ణః ॥ భువ॑ ఇ॒త్యపా॑నః ॥
 సు॒వరి॑తి॒ వ్యా॒నః ॥ మహా॑ ఇ॒త్యన్న॑మ్ ॥ అన్నే॑న వా స॒ర్వే ప్రా॒ణా మహీ॑యన్తే ॥
 తా వా ఏ॒తాశ్చ॑ త॒ప్రశ్చ॑తుర్థా ॥ చ॒త॒ప్రశ్చ॑తస్త్రో వ్యా॒హృత॑యః ॥ తా యో॑ వేద॒ ॥ స వేద॑ బ్ర॒హ్మ ॥ స॒ర్వేఽఽష్టై॑
 దే॒వా బ॒లిమా॑వహన్తి ॥ 12 ॥

మనోమయత్వాది-గుణక-బ్రహ్మోపాసనయా స్వారాజ్య-సిద్ధిః

స య ఏ॒షో॒ఽన్తర॑హృదయ ఆ॒కాశః॑ । తస్మి॑న్మయం పురు॑షో మనో॑మయః । అమృ॑తో హిర॑ణ్మయః ।
అన్తరే॑ణ తా॒లుకే॑ । య ఏ॒షస్తన॑ ఇవా॒వల॑మ్భతే ॥ నే॒స్థయో॑నిః । యత్రా॒సా కే॑శాన్తో వి॒వర్త॑తే । వృ॒షోఽహ్య
శీర్ష॑కపా॒లే । భూరి॑త్యగ్నో ప్రతి॑తిష్ఠతి । భువ॑ ఇతి వా॒యౌ ॥ 13॥
సు॒వరి॑త్యాది॒త్యే । మహా॑ ఇతి బ్ర॒హ్మణి॑ । ఆ॒హ్నితి॑ స్వారా॒జ్యమ్ ॥ ఆ॒హ్నితి॑ మన॒సస్స॑తిమ్ ।
వా॒క్పతి॑శ్చక్షు॒ష్పతిః॑ । శ్రో॒త్రప॑తిర్వి॒జ్ఞాన॑పతిః । ఏ॒తత్తతో॑ భవతి । ఆ॒కాశ॑శరీరం బ్ర॒హ్మ ।
స॒త్త్వాత్ ప్రా॒ణారా॑మం మన॑ ఆన॒న్దమ్ ॥ శాన్తి॑సమృద్ధమమృతమ్ । ఇతి॑ ప్రాచీన యోగ్యోపా॒స్వ ॥ 14॥

పృథివ్యాద్యుపాధిక-పంచ-బ్రహ్మోపాసనమ్

పృ॒థి॒వ్యన్తరి॑క్షం ద్వో॒ర్లో॒కోఽవా॑న్తరది॒శాః । అ॒గ్నిర్వాయు॑రౌది॒త్యశ్చన్త॑మా నక్ష॒త్రాణి॑ । ఆప॑ ఓష॒ధయో
వన॑స్పతయ ఆ॒కాశ॑ ఆత్మా । ఇ॒త్యుభి॑భూతమ్ । అథా॒ధ్యాత్మమ్ ॥ ప్రా॒ణో వ్యోనో॑ఽపాన ఉ॒దాన॑స్సమా॒నః ।
చక్షు॑శ్శ్రో॒త్రం మనో॑ వాక్త్వక్ । చర్మ॑మాగ్గంసగ్గ్ స్నా॒వాస్థి మ॒జ్జా । ఏ॒తద॑భివిధాయ ఋషి॒రవో॑చత్ ।
పా॒జ్యం వా ఇ॒దగ్గం స॒ర్వమ్ ॥ పా॒జ్యేనై॒వ పా॒జ్యగ్న్ స్పృ॒ణోతీతి॑ ॥ 15 ॥

ప్రణవోపాసనమ్

ఓ॒మితి॑ బ్ర॒హ్మ । ఓ॒మితీ॒దగ్గం స॒ర్వమ్ ॥ ఓ॒మిత్యే॒తదను॑కృతి హ స్తు వా అ॒హ్ని శ్రో॒వయే॑త్యాశ్రో॒వయ॑న్తి ।
ఓ॒మితి॑ సామాని గాయన్తి । ఓగ్గం శోమితి శస్త్రా॑ణి శగ్గంసన్తి । ఓమి॒త్యధ్వ॑ర్యుః ప్రతిగ॒రం
ప్రతి॑గృణాతి । ఓమితి బ్ర॒హ్మ ప్రసా॑తి । ఓమి॒త్యగ్ని॒హోత్ర॑మనుజానాతి । ఓమితి బ్రా॒హ్మణః ప్ర॒వక్ష్య॑న్నోహ
బ్రహ్మో॒పాష్న॑వోనీతి । బ్రహ్మో॒పాష్నో॑తి ॥ 16 ॥

స్వాధ్యాయ-ప్రశంసా

ఋతం చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ । సత్యం చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ ।
తపశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ । దమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ ।
శమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ । అగ్నయశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ ।
అగ్నిహోత్రం చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ । అతిథయశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ ।
మానుషం చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ । ప్రజా చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ ।
ప్రజనశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ । ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచనై చ ।
సత్యమితి సత్యవచా రాథీతరః । తప ఇతి తపోనిత్యః పౌరుషిణిః ।
స్వాధ్యాయప్రవచనై ఏవేతి నాకో మౌద్గల్యః । తద్ధి తపస్తద్ధి తపః ॥ 17 ॥

బ్రహ్మజ్ఞాన-ప్రకాశక-మంత్రః

అహం వృక్షస్య రేలివ । క్రిత్తిః పృష్ఠం గిరేలివ । ఊర్ధ్వపవిత్రో వాఙ్మనీవ స్వమృతమస్మి ।
ద్రవిణగ్ం సవర్చసమ్ । సుమేధా అమృతోఽక్షితః । ఇతి త్రిశణ్కర్వేదోనువచనమ్ ॥ 18 ॥

శిష్యానుశాసనమ్

వేదమనూచ్యచార్యోఽస్తేవాసి నమనుశాస్తి । సత్త్వం వద । ధర్మం చర ।
॥
స్వాధ్యాయాన్సో ప్రమదః । ఆచార్యాయ ప్రియం ధనమాహృత్య ప్రజాతన్తుం మా వ్యవచ్ఛేత్సః ।
సత్వాన్న ప్రమదితవ్యమ్ । ధర్మోన్న ప్రమదితవ్యమ్ ।
కుశలోన్న ప్రమదితవ్యమ్ । భూత్యై న ప్రమదితవ్యమ్ ।
స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్ ॥ 19 ॥

దే॒వపి॒తృకా॒ర్యభ్యం॑ న ప్ర॒మది॑త॒వ్యమ్ । మా॒తృదే॒వో భ॒వ । పి॒తృదే॒వో భ॒వ ।
 ఆచా॒ర్యదే॒వో భ॒వ । అతి॑భిదే॒వో భ॒వ । యాన్యన॑వద్యాని కర్త॒ణి । తాని సే॑విత॒వ్యాని ।
 నో ఇ॒తరా॒ణి । యాన్యస్సా॑కగ్ం సు॒చరి॑తాని । తాని త్వయో॑పాస్త్వాని ॥ 20 ॥
 నో ఇ॒తరా॒ణి । యే కే చా॑స్మచ్ఛ్చే॒యాగ్ంసో బ్రా॒హ్మణాః॑ ।
 తేషాం త్వయా॑ఽఽసనే న ప్రశ్న॑సి॒తవ్యమ్ । శ్రద్ధ॑యా దే॒యమ్ । అశ్రద్ధ॑యాఽదే॒యమ్ ।
 శ్రియా దే॒యమ్ । హ్రియా దే॒యమ్ । భియా దే॒యమ్ । సంవి॑దా దే॒యమ్ ।
 అథ యది తే కర్మ॑విచికిథ్యో వా వృత్త॑విచికిథ్యో వా స్యాత్ ॥ 21 ॥
 యే తత్ర బ్రా॒హ్మణో॑స్సమ్మర్గ॒జనః॑ । యు॒క్తా ఆయు॒క్తాః । అలూ॒క్షా ధర్మ॑కామా॒స్సుః ।
 యథా తే తత్ర వర్తే॒రన్ । తథా తత్ర వర్తే॒థాః । అథాభ్యా॑భ్యాతే॒షు ।
 యే తత్ర బ్రా॒హ్మణో॑స్సమ్మర్గ॒జనః॑ । యు॒క్తా ఆయు॒క్తాః । అలూ॒క్షా ధర్మ॑కామా॒స్సుః ।
 యథా తే తేషు వర్తే॒రన్ । తథా తేషు వర్తే॒థాః । ఏష ఆదే॒శః । ఏష ఉపదే॒శః ।
 ఏషా వేదో॑పనిషత్ । ఏతదను॑శ్చాసనమ్ । ఏవము॑పాసి॒తవ్యమ్ । ఏవము॑చైతదు॒పాస్యమ్ ॥ 22 ॥

ఉత్తరశాంతిపాఠః

శం నో మి॒త్రశ్శం॑ వరు॒ణః । శం నో భ॑వత్వర్త॒మా । శం న ఇ॒న్ద్రో బృ॒హస్ప॑తిః ।
 శం నో వి॒ష్ణురు॑రుక్ర॒మః । నమో॑ బ్ర॒హ్మణే॑ । నమ॑స్తే వాయో । త్వమే॑వ ప్ర॒త్యక్షం॑ బ్ర॒హ్మసి॑ ।
 త్వమే॑వ ప్ర॒త్యక్షం॑ బ్ర॒హ్మవా॑దిషమ్ । ఋ॒తమ॑వాదిషమ్ । స॒త్యమ॑వాదిషమ్ ।
 తన్నా॑మావీత్ । తద్వ॒క్తార॑మావీత్ । ఆపి॒న్నామ్ । ఆపి॑ద్వ॒క్తార॑మ్ ॥
 ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః ॥ 23 ॥
 ॥ ఇతి శీ॒ర్షావల్లీ స॒మాప్తా ॥

తైత్తిరీయోపనిషత్

ద్వితీయా బ్రహ్మగందవల్లీ

ఓం స॒హ నా॑వవతు | స॒హ నా॑ భునక్తు | స॒హ వీ॒ర్యం క॑రవావహై |
తే॒జ॒స్వి॒నా వ॑భీతమస్తు మా వి॒ద్విషా॑వహై |
ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః ||

ఉపనిషత్సంగ్రహః

ఓం బ్ర॒హ్మవి॒దో॑ష్నోతి॒ పరమ్ || తదే॒షాఽభ్యుక్తా॑ | స॒త్యం జ్ఞా॑నమనంతం బ్ర॒హ్మ |
యో వేద॑ నిహితం గుహయాం పరమే వ్య॑మన్ | సోఽ॒క్షుతే॑ స॒ర్వాన్మామాన్త॑హ |
బ్ర॒హ్మణా॑ విప॒శ్చితేతి॑ | తస్మాద్వా॑ ఏతస్మాద్దా॒త్మన॑ ఆ॒కాశ॑స్సంభూతః | ఆ॒కాశా॑ద్వాయుః | వాయో॒రగ్నిః |
అ॒గ్నేరొ॑షః | అ॒ధ్యుః పృ॑థివీ | పృ॒థివ్యా॑ ఓ॒షధ॑యః | ఓ॒షధీ॑భ్యోఽ॒న్నమ్ | అ॒న్నాత్పు॑రుషః |
స వా ఏ॒ష పు॑రుషోఽ॒న్నర॑సమయః | తస్యే॒దమే॑వ శరః | అయం దక్షి॑ణః ప॒క్షః |
అయ॑ముత్తరః ప॒క్షః | అయ॑మాత్మా॒ || ఇదం పు॑చ్ఛం ప్రతి॒ష్ఠా | తదప్యే॒ష శ్లో॑కో భవతి || 1 ||

పంచకోశవివరణమ్

అ॒న్మ॒ద్వై ప్ర॒జాః ప్ర॒జాయ॑న్తే | యాః కా॑శ్చ పృ॒థివీ॑గ్ శ్రీ॒తాః | అ॒థో అ॒న్మే॒నైవ జీ॑వన్తి |
అ॒థై॒నద॑పి య॒న్తన్త॑తః | అ॒న్మగ్ం॑ హి భూ॒తానా॑ం జ్యేష్ఠ॑మ్ | తస్మా॑ద్భు॒ర్వౌష॑ధముచ్యతే |
సర్వం॑ వై తే॒ఽన్మమా॑ఘ్నవన్తి | యే॒ఽన్మం బ్ర॒హ్మోపా॑సతే | అ॒న్మగ్ం॑ హి భూ॒తానా॑ం జ్యేష్ఠ॑మ్ |
తస్మా॑ద్భు॒ర్వౌష॑ధముచ్యతే | అ॒న్మోద॒న్భూతా॑ని జాయ॑న్తే | జాతా॑న్యన్నేన వర్ధ॑న్తే |
అద్య॑తే॒ఽన్తి చ॑ భూ॒తాని॑ | తస్మా॑ద॒న్మం తదు॑చ్యత ఇ॒తి | తస్మా॑ద్వో వి॒తస్మాద॑న్మర॒స్సమ॑యాత్ |
అన్యో॒ఽన్తర॑ ఆత్మా॑ ప్రా॒ణమ॑యః | తే॒నైష॑ పూ॒ర్ణః | స వా॑ విష పురుషవిధ వి॒వ |
తస్య॑ పురుషవిధతామ్ | అన్వ॑యం పురుషవిధః | తస్య॑ ప్రా॒ణ వి॒వ శి॒రః | వ్యా॒నో దక్షి॑ణః ప॒క్షః |
అపా॑న ఉ॒త్తరః॑ ప॒క్షః | ఆ॒కాశ॑ ఆత్మా॑ | పృ॒థివీ॑ పు॒చ్ఛం ప్ర॑తిష్ఠా | తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భ॒వతి॑ || ౨ ||

ప్రా॒ణం దే॒వా అ॒నుప్రా॑ణన్తి | మ॒నుష్యాః॑ ప॒శవ॑శ్చ యే | ప్రా॒ణో హి భూ॒తానా॑మాయః |
తస్మా॑ద్భు॒ర్వౌష॑ధముచ్యతే | సర్వ॑మే॒వ త॒ ఆయు॑ర్వన్తి | యే ప్రా॒ణం బ్ర॒హ్మోపా॑సతే |
ప్రా॒ణో హి భూ॒తానా॑మాయః | తస్మా॑ద్భు॒ర్వౌష॑ధముచ్యత ఇ॒తి | తస్మై॑ష వి॒వ శా॑రీర ఆత్మా॑ |
యః పూ॒ర్వస్య॑ | తస్మా॑ద్వో వి॒తస్మాత్ప్రా॑ణమయాత్ | అన్యో॒ఽన్తర॑ ఆత్మా॑ మ॒నోమ॑యః |
తే॒నైష॑ పూ॒ర్ణః | స వా॑ విష పురుషవిధ వి॒వ | తస్య॑ పురుషవిధతామ్ | అన్వ॑యం పురుషవిధః |
తస్య॑ య॒జురే॑వ శి॒రః | ఋ॒గ్దక్షి॑ణః ప॒క్షః | సా॒మోత్త॑రః ప॒క్షః | ఆదే॑శ ఆత్మా॑ |
అథ॑ర్వో॒గ్గిర॑సః పు॒చ్ఛం ప్ర॑తిష్ఠా | తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భ॒వతి॑ || ౩ ||

య॒తో వా॒చో ని॒వర్త॑న్తే | అ॒ప్రాప్త॑ మ॒నసా॑ స॒హ | ఆన॑న్దం బ్ర॒హ్మణో॑ వి॒ద్వాన్ | న బ॒భేతి॑ కదా॒చనై॑తి |
 త॒ప్తైష॑ ఏ॒వ శా॑రీర ఆ॒త్సా | యః పూ॒ర్వస్య॑ | తస్మా॒ద్వా ఏ॒తస్మాన్మ॑నోమ॒యాత్ |
 అన్యోఽన్తర॑ ఆత్సా వి॒జ్ఞాన॑మ॒యః | తేనై॑ష పూ॒ర్ణః | స వా ఏ॒ష పు॑రుషవిధ ఏ॒వ |
 తస్య॑ పు॒రుష॑విధతామ్ | అన్వ॑యం పు॒రుష॑విధః | తస్య॑ శ్రద్ధై॒వ శి॒రః | ఋ॒తం దక్షి॑ణః ప॒క్షః |
 సత్య॑ముత్త॒రః ప॒క్షః | యోగ॑ ఆ॒త్సా | మహాః పు॒చ్ఛం ప్ర॑తి॒ష్ఠా | తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భ॒వతి॑ || 4 ||

వి॒జ్ఞానం॑ య॒జ్ఞం తను॑తే | కర్షా॑ణి తను॒తేఽపి॑ చ | వి॒జ్ఞానం॑ దే॒వాసు॑ర్వే | బ్ర॒హ్మ జ్యేష్ఠ॑ముపా॒సతే॑ |
 వి॒జ్ఞానం॑ బ్ర॒హ్మ చే॒ద్వేద॑ | తస్మా॒చ్ఛేన్న॑ ప్ర॒మాద్య॑తి | శరీ॑రే పా॒ష్ణనో॑ హి॒త్వా |
 సర్వా॑న్మామాన్ధ్రమ॒క్షుత॑ ఇ॒తి | త॒ప్తైష॑ ఏ॒వ శా॑రీర ఆ॒త్సా | యః పూ॒ర్వస్య॑ |
 తస్మా॒ద్వా ఏ॒తస్మాన్మ॑వి॒జ్ఞాన॑మ॒యాత్ | అన్యోఽన్తర॑ ఆత్సాఽన్త॒నన్ద॑మ॒యః | తేనై॑ష పూ॒ర్ణః |
 స వా ఏ॒ష పు॑రుషవిధ ఏ॒వ | తస్య॑ పు॒రుష॑విధతామ్ | అన్వ॑యం పు॒రుష॑విధః |
 తస్య॑ ప్రి॒యమే॒వ శి॒రః | మోదో॑ దక్షి॑ణః ప॒క్షః | ప్ర॒మోద॑ ఉత్త॒రః ప॒క్షః |
 ఆన॑న్ద ఆ॒త్సా | బ్ర॒హ్మ పు॒చ్ఛం ప్ర॑తి॒ష్ఠా | తదప్యే॑ష శ్లో॒కో భ॒వతి॑ || 5 ||

అస॑న్నై॒వ స భ॑వతి | అస॒ద్భుష్ణే॑తి వేద॒ చేత్ | అన్తి॑ బ్ర॒హ్మేతి॑ చేద్వేద | సన్త॑మేనం తతో విదు॒రితి॑ |
 త॒ప్తైష॑ ఏ॒వ శా॑రీర ఆ॒త్సా | యః పూ॒ర్వస్య॑ | అథా॑తోఽనుప్ర॒శ్నాః | ఉ॒తావి॒ద్వాన్మ॑ముం లో॒కం ప్రే॑త్య |
 కశ్చ॑న గ॒చ్ఛత్ ౩ | ఆహో॑ వి॒ద్వాన్మ॑ముం లో॒కం ప్రే॑త్య | కశ్చి॒ద్భుమ॑క్షుతా ౩ ఉ॒ | సోఽకా॑మయత |
 బ॒హుస్యాం॑ ప్ర॒జాయే॑యేతి | స తపో॑ఽతప్యత | స తప॑స్త॒ప్త్యా | ఇ॒దగ్ం సర్వ॑మస్యజత |
 యది॒దం కి॑చ్ఛ | తథ్మ॑ష్ట్యా | తదే॒వాను॑ప్రావి॒శత్ | తదను॑ ప్ర॒విశ్య॑ | సచ్ఛ॑ త్యచ్ఛే॒భవత్॑ |

నిరుక్తం చానిరుక్తం చ | నిలయనం చానిలయనం చ | విజ్ఞానం చావిజ్ఞానం చ | సత్యం
చాన్యతం చ సత్యమభవత్ | యదిదం క్రిచ్ఛ | తత్సత్యమిత్వాచక్షతే | తదప్యేష శ్లోకో భవతి || 6 ||

అభయప్రతిష్ఠా

అసద్వా ఇదమగ్ర ఆసీత్ | తతో వై సదజాయత | తదాత్సానగ్గ్ స్వయమకురుత |
తస్మాత్తద్భుక్యతముచ్ఛత ఇతి | యద్వై తద్భుక్యతమ్ | రసో వై సః |
రసగ్గ్ హ్యేవాం లభ్యోఽనిన్ద్రీ భవతి | కోహ్యేవాన్యోత్మాః ప్రాణ్యాత్ |
యదేష ఆకాశ ఆనన్దో న స్యాత్ | ఏష హ్యేవానిన్ద్రయాతి |
యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నదృశ్యేనాత్మేనిరుక్తేనిలయనేభయం ప్రతిష్ఠాం విన్దతే |
అథ సోభయం గతో భవతి | యదా హ్యేవైష ఏతస్మిన్నుదరమన్తరం కురుతే |
అథ తస్య భయం భవతి | తత్త్వేన భయం విదుషోమన్వానస్య | తదప్యేష శ్లోకో భవతి || 7 ||

బ్రహ్మనందమీమాంసా

భేషానిస్సాద్వృతః పవతే | భేషాదేతి సూర్యః | భేషానిస్సాదగ్నిశ్చేన్ద్రశ్చ | మృత్యుర్ధావతి పంచమ ఇతి |
పైషానిన్ద్రస్య మీమాగ్ంసా భవతి | యవా స్వాధ్యాయవానిధ్యాయకః |
ఆశిష్టో దృఢిష్టో బలిష్ఠః | తస్యేయం పృథివీ సర్వో విత్తస్య పూర్ణో స్యాత్ | స ఏకో మానుష ఆనన్దః |
తే యే శతం మానుషా ఆనన్దాః | స ఏకో మనుష్యగర్భర్వాణామానన్దః | శ్రోత్రియస్య చాకామహత్తస్య |

తే యే శతం మనుష్యగన్ధర్వాణామానన్దః | స ఏకో దేవగన్ధర్వాణామానన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | తే యే శతం దేవగన్ధర్వాణామానన్దః |
 స ఏకః పితృణాం చిరలోకలోకానామానన్దః | శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య |
 తే యే శతం పితృణాం చిరలోకలోకానామానన్దః | స ఏక ఆజానజానాం దేవానామానన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | తే యే శతమాజానజానాం దేవానామానన్దః |
 స ఏకః కర్మదేవానాం దేవానామానన్దః | యే కర్మణా దేవానాపియన్తి | శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య |
 తే యే శతం కర్మదేవానాం దేవానామానన్దః | స ఏకో దేవానామానన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | తే యే శతం దేవానామానన్దః | స ఏక ఇష్టస్యాఽఽనన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | తే యే శతమిష్టస్యాఽఽనన్దః | స ఏకో బృహస్పతేరానన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | తే యే శతం బృహస్పతేరానన్దః | స ఏకః ప్రజాపతేరానన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | తే యే శతం ప్రజాపతేరానన్దః | స ఏకో బ్రహ్మణ ఆనన్దః |
 శ్రోత్రియస్య చాకామహతస్య | స యశ్చాయం పురుషే | యశ్చాసావాదిత్యే | స ఏకః |
 స య ఏవంవిత్ | అస్మాల్లోకాత్పైత్య | ఏతమన్నమయమాత్సానముపసఙ్కృమతి |
 ఏతం ప్రాణమయమాత్సానముపసఙ్కృమతి | ఏతం మనోమయమాత్సానముపసఙ్కృమతి |
 ఏతం విజ్ఞానమయమాత్సానముపసఙ్కృమతి | ఏతమానన్దమయమాత్సానముపసఙ్కృమతి |
 తదవ్యేష స్తోకో భవతి || ౮ ||

య॒త్ వా॒చో ని॑వర్త॒న్తే | అ॒ప్రాప్త్య॑ మ॒నసా॑ స॒హ | ఆన॑ద్ధం బ్ర॒హ్మణో॑ వి॒ద్వాన్ | న బ॒భేతి॑ కు॒తశ్చ॑నేతి |
ఏ॒తగ్ం హ॑ వా॒వ న॑ త॒పతి॑ | కి॒మహ॑గ్ం సా॒ధు నా॑క॒రవ॑మ్ | కి॒మహం॑ పాప॒మక॑ర॒వమి॑తి |
స॒య ఏ॒వం వి॒ద్వానే॑తే ఆత్మా॑నగ్గ్ స్పృ॒ణుతే॑ | ఉ॒భే హ్యే॑వై॒ష ఏ॒తే ఆత్మా॑నగ్గ్ స్పృ॒ణుతే॑ |
య ఏ॒వం వే॑ద | ఇ॒త్యుప॑నిషత్ || ౧ ||

ఓం స॒హ నా॑వ॒వతు॑ | స॒హ నౌ॑ భు॒నక్తు॑ | స॒హ వీ॑ర్యం క॒రవా॑వహే |
తే॒జ॒స్వి॒నా వ॑భీ॒తమ॑స్తు మా వి॒ద్విషా॑వహే ||
ఓం శా॒ంతిః శా॒ంతిః శా॒ంతిః ||
|| ఇతి॑ బ్ర॒హ్మన॑ద్ధవల్లీ స॒మాప్తా॑ ||

తైత్తిరీయోపనిషత్

తృతీయా భృగువల్లీ

ఓం స॒హ నా॑వవతు | స॒హ నా॑ భునక్తు | స॒హ వీ॒ర్యం॑ కరవావహై |
తే॒జ॒స్వి॒నా వ॑భీతమస్తు మా వి॒ద్వి॒షావహే॑ ||
ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః ||

బ్రహ్మ జిజ్ఞాసా

భృ॒గు॒ర్వై వా॑రుణిః | వరు॑ణం పిత॑రముపససార | అభీ॑హి భగ॒వో బ్ర॒హ్మేతి॑ | తస్మా॑ ఏ॒తత్ప్ర॑వాచ |
అన్నం॑ ప్రా॒ణం చక్షు॑శ్శాస్త్రం మనో॑ వాచ॒మితి॑ | తగ్ం హో॑వాచ |
యతో॒ వా ఇ॒మాని॒ భూతా॑ని॒ జాయ॑న్తే | యేన॒ జాతా॑ని॒ జీవ॑న్తి | యత్ప్ర॑యన్త్యభిసంవి॒శన్తి॑ |
తద్వి॑జి॒జ్ఞాస॑స్వ | తద్బ్ర॑హ్మేతి॑ | స తపో॑ఽతప్యత | స తప॑స్తప్త్యా || 1 ||

పంచకోశాంతఃస్థిత - బ్రహ్మనిరూపణమ్

అన్నం॑ బ్ర॒హ్మేతి॑ వ్య॒జానాత్ | అన్నో॑ద్ధ్యేవ ఖ॒ల్వి॒మాని॒ భూతా॑ని॒ జాయ॑న్తే | అన్నే॑న॒ జాతా॑ని॒ జీవ॑న్తి |
అన్నం॑ ప్ర॒యన్త్య॑భిసంవి॒శన్తి॑తి | తద్వి॒జ్ఞాయ॑ | పున॑రే॒వ వరు॑ణం పిత॑రముపససార |
అభీ॑హి భగ॒వో బ్ర॒హ్మేతి॑ | తగ్ం హో॑వాచ | తప॑సా బ్ర॒హ్మ వి॑జి॒జ్ఞాస॑స్వ | తపో॒ బ్ర॒హ్మేతి॑ |
స తపో॑ఽతప్యత | స తప॑స్తప్త్యా || 2 ||

ప్రాణో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ | ప్రాణాద్వైవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే | ప్రాణేన జాతాని జీవంతి |
 ప్రాణం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి | తద్విజ్ఞాయ | పునరేవ వరుణం పితరముపససార |
 అథిహి భగవో బ్రహ్మేతి | తగ్ం హోవాచ | తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ | తపో బ్రహ్మేతి |
 స తపోఽతవ్యత | స తపస్తప్త్యా || 3 ||

మనో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ | మనసో హ్యేవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే | మనసా జాతాని జీవంతి |
 మనః ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి | తద్విజ్ఞాయ | పునరేవ వరుణం పితరముపససార |
 అథిహి భగవో బ్రహ్మేతి | తగ్ం హోవాచ | తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ | తపో బ్రహ్మేతి |
 స తపోఽతవ్యత | స తపస్తప్త్యా || 4 ||

విజ్ఞానం బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ | విజ్ఞానాద్వైవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే |
 విజ్ఞానేన జాతాని జీవంతి | విజ్ఞానం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి | తద్విజ్ఞాయ |
 పునరేవ వరుణం పితరముపససార | అథిహి భగవో బ్రహ్మేతి | తగ్ం హోవాచ |
 తపసా బ్రహ్మ విజిజ్ఞాసస్వ | తపో బ్రహ్మేతి | స తపోఽతవ్యత | స తపస్తప్త్యా || 5 ||

ఆనన్దో బ్రహ్మేతి వ్యజానాత్ | ఆనన్దాద్వైవ ఖల్విమాని భూతాని జాయంతే | ఆనన్దేన జాతాని జీవంతి |
 ఆనన్దం ప్రయన్త్యభిసంవిశంతి | సైషా భార్గవీ వారుణీ విద్యా | పరమే వ్యమన్ప్రతిష్ఠితా |
 య ఏవం వేద ప్రతిష్ఠితా | అన్నవానన్నాదో భవతి | మహాస్థవతి ప్రజయా పశుభిర్బ్రహ్మవర్చసేన |
 మహస్కీర్త్యా || 6 ||

అన్నబ్రహ్మోపాసనమ్

అ॒న్నం న॑ ని॒ద్వాత్ | తద్వ॑తమ్ | ప్రా॒ణో వా॑ అ॒న్నమ్ | శరీ॑రమ॒న్నాద॑మ్ | ప్రా॒ణే శరీ॑రం ప్రతిష్ఠితమ్ |
శరీ॑రే ప్రా॒ణః ప్రతి॑ష్ఠితః | తదే॒తద॒న్నమ॒న్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్ |
స॒య ఏ॒తద॒న్నమ॒న్నే ప్రతి॑ష్ఠితం వేద॒ ప్రతి॑ష్ఠిష్ఠతి | అ॒న్నవా॑న॒న్నాదో॑ భ॒వతి |
మ॒హాన్ధ్ర॑వతి ప్ర॒జయా॑ ప॒శుభి॑ర్భు॒ష్ణావర్చ॑సే॒స | మ॒హస్మి॑ర్హ్యై || 7 ||

అ॒న్నం న॑ పరి॒చక్షి॑త | తద్వ॑తమ్ | ఆ॒పో వా॑ అ॒న్నమ్ | జ్యోతి॑ర॒న్నాద॑మ్ | అ॒ప్సు జ్యోతిః॑ ప్రతిష్ఠితమ్ |
జ్యోతి॑ష్యా॒పః ప్రతి॑ష్ఠితాః | తదే॒తద॒న్నమ॒న్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్ |
స॒య ఏ॒తద॒న్నమ॒న్నే ప్రతి॑ష్ఠితం వేద॒ ప్రతి॑ష్ఠిష్ఠతి | అ॒న్నవా॑న॒న్నాదో॑ భ॒వతి |
మ॒హాన్ధ్ర॑వతి ప్ర॒జయా॑ ప॒శుభి॑ర్భు॒ష్ణావర్చ॑సే॒స | మ॒హస్మి॑ర్హ్యై || 8 ||

అ॒న్నం బ॒హు॑ కుర్వీ॒త | తద్వ॑తమ్ | పృ॒థివీ॑ వా॒ అన్నమ్ | ఆ॒కాశో॑ఽన్నాదః |
పృ॒థివ్యా॑మా॒కాశః॑ ప్రతిష్ఠితః | ఆ॒కాశే॑ పృ॒థివీ॑ ప్రతిష్ఠితా | తదే॒తద॒న్నమ॒న్నే ప్రతి॑ష్ఠితమ్ |
స॒య ఏ॒తద॒న్నమ॒న్నే ప్రతి॑ష్ఠితం వేద॒ ప్రతి॑ష్ఠిష్ఠతి | అ॒న్నవా॑న॒న్నాదో॑ భ॒వతి |
మ॒హాన్ధ్ర॑వతి ప్ర॒జయా॑ ప॒శుభి॑ర్భు॒ష్ణావర్చ॑సే॒స | మ॒హస్మి॑ర్హ్యై || 9 ||

సదాచార ప్రదర్శనమ్ | బ్రహ్మసంధానుభవః

న కఙ్కన వసతౌ ప్రత్యచక్షిత | తద్వ్రతమ్ | తస్మాద్యయా కయా చ విధయా బహ్వన్నం ప్రాప్నుయాత్ |
అరాధ్యస్సా అన్నమిత్వాచక్షతే | ఏతద్వై ముఖతోఽన్నగ్ం రాధమ్ | ముఖతోఽస్సా అన్నగ్ం రాధ్యతే |
ఏతద్వై మధ్యతోఽన్నగ్ం రాధమ్ | మధ్యతోఽస్సా అన్నగ్ం రాధ్యతే |
ఏతద్వా అస్తతోఽన్నగ్ం రాధమ్ | అస్తతోఽస్సా అన్నగ్ం రాధ్యతే | య ఏవం వేద | క్లేమ ఇతి వాచ |
యోగక్షేమ ఇతి ప్రాణాపానయోః | కర్మేతి హస్తయోః | గతిరితి పాదయోః | విముక్తిరితి పాయౌ |
ఇతి మానుషీస్సమాజ్ఞాః | అథ దైవీః | తృప్తిరితి వృష్టా | బలమితి విద్యుతి | యశ ఇతి పశుషు |
జ్యోతిరితి నక్షత్రైషు | ప్రజాతిరమృతమానన్ద ఇత్యుపధే | సర్వమిత్వాకాశే | తత్ప్రతిష్ఠేత్పుషాసీత |
ప్రతిష్ఠావాన్భవతి | తన్మహ ఇత్యుషాసీత | మహాన్భవతి | తన్మన ఇత్యుషాసీత | మానవాన్భవతి |
తన్నమ ఇత్యుషాసీత | నమ్యంతేఽన్యై కామాః | తద్భుక్తోఽత్యుషాసీత | బ్రహ్మవాన్భవతి |
తద్భుక్తాణః పరిమర ఇత్యుషాసీత | పర్యేణం మ్రియంతే ద్విషన్తస్సపత్నాః |
పరి యేఽప్రియా భ్రాతృవ్యాః | స యశ్చాయం పురుషే | యశ్చాసావాదిత్యే | స ఏకః |
స య ఏవం విత్ | అస్సాన్లోకాత్ప్రేత్య | ఏతమన్నమయమాత్మానముపసంకృత్య |
ఏతం ప్రాణమయమాత్మానముపసంకృత్య | ఏతం మనోమయమాత్మానముపసంకృత్య |
ఏతం విజ్ఞానమయమాత్మానముపసంకృత్య | ఏతమానన్దమయమాత్మానముపసంకృత్య |
ఇమాన్లోకాన్కామాన్మీ కామరూప్యనుసంకృరన్ | ఏతథ్సమ గాయన్తాన్తే |
హో 3 పు హో 3 పు హో 3 పు | అహమన్నమహమన్నమహమన్నమ్ |
అహమన్నోదోఽహమన్నోదోఽహమన్నోదః |

అ॒హగ్గ్ శ్లో॒క॒కృ॒ద॒హగ్ శ్లో॒క॒కృ॒ద॒హగ్ శ్లో॒క॒కృ॒త్ | అ॒హమ॑స్మి ప్రథ॑మజా ఋ॒తా॒స్య |
పూ॒ర్వం దే॑వేభ్యో అమృ॑తస్య నా॒భయి॑ | యో మా దదా॑తి స ఇదే॑వ మా॒వౌః |
అ॒హమ॑న్నమ॒న్నమ॒దన్త॑మా॒భి | అ॒హం వి॒శ్వం భు॑వ॒నమ॑భ్య॒భవా॑మ్ | సు॒వర్న॑ జ్యోతీః॑ |
య ఏ॒వం వేద॑ | ఇ॒త్యు॒పని॑షత్ || 10 ||

|| ఇతి భృగువల్లీ సమాప్తా ||
ఓం స॒హ నా॑వవతు | స॒హ నౌ భు॑నక్తు | స॒హ వీ॒ర్యం॑ కరవా॒వహే॑ |
తే॒జ॒స్వి॒నా వ॑భీతమస్తు మా వి॒ద్విషా॒వహే॑ ||
ఓం శా॒న్తిః శా॒న్తిః శా॒న్తిః ||